

ФСХЗУ

ФЕДЕРАЦИЯ СПОРТ ЗА ХОРА
СЪС ЗРИТЕЛНИ УВРЕЖДАНЯ

fshzubg@gmail.com
www.vipsport.bg

ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНИТЕ И АДАПТИРАНИТЕ СПОРТОВЕ ЗА ХОРА С НАРУШЕНО ЗРЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ 2023-2026 г.

Настоящата програма е разработена и се основава на изискванията на Закона за физическото възпитание и спорта (чл. 20, т. 7), като очертава основните тенденции в развитието на специализираните и адаптираните спортове за хора с нарушено зрение, които ще се преследват от федерация „Спорт за хора със зрителни увреждания” в периода 2023-2026 г.

Програмата е структурирана в тематични раздели. Документът подлежи на допълване и актуализиране през указания период. Програмата е приета от Общото събрание на федерация „Спорт за хора със зрителни увреждания” на редовното си годишно общо събрание, състояло се на 10 февруари 2023 г. в гр. София.

СЪДЪРЖАНИЕ

ОСНОВЕН ПРИОРИТЕТ.....	2
МЕЖДУНАРОДНИ ПРОЯВИ.....	3
НАЦИОНАЛНИ ПРОЯВИ.....	4
НАЦИОНАЛНИ ОТБОРИ.....	8
МАТЕРИАЛНО ТЕХНИЧЕСКО ОСИГУРЯВАНЕ.....	9
ОБУЧЕНИЯ	9
ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНИТЕ И АДАПТИРАНИТЕ СПОРТОВЕ ЗА НЕЗРЯЩИ.....	10
ЧЛЕНСТВО И ПРЕДСТАВИТЕЛНОСТ	10

ОСНОВЕН ПРИОРИТЕТ

Основният приоритет за следващите 4 години, е продължаване на активната работа на Федерацията с Министерството на младежта и спорта и Министерството на образованието и науката за изработване и прокарване на държавна политика за физическа активност и спорт на учениците с увреждания и по-специално на тези със зрителни нарушения, които понастоящем на практика нямат условия за специализирана физическа активност и спорт в училище. С подкрепата на държавата, клубовете, членуващи във Федерацията, следва да получат възможност за издирване и привличане на учениците със зрителни увреждания, които осъществяват своето образование в общообразователните училища. Учениците със зрителни увреждания да имат възможност да получат информация за дейностите на Федерацията и членуващите в нея клубове и да разберат, че независимо, че налице е зрително увреждане, физическата активност и спортът са възможни за всеки ученик, студент и възрастен. Следва да се повиши информираността в училищата, включително и висшите, по отношение на специализираните и адаптираните спортове за незрящи. Учениците и студентите със зрителни увреждания следва да имат възможност за спорт в свободното време, съобразен със спецификата на тяхното състояние.

През 4-годишния период, федерация „Спорт за хора със зрителни увреждания” ще продължи активната си работа, с решаващата подкрепа на Министерството на младежта и спорта, да развива и утвърждава специализираните и адаптираните спортове за хора със зрителни увреждания. Предвижда се катализиране на международните участия, чрез които да се повиши спортната форма и капацитет на родните спортисти и треньори. Поставените цели в настоящата програма са, както амбициозни, така и напълно реализируеми, като се има предвид, че ФСХЗУ разчита основно на държавна подкрепа, без която шансовете за изпълнение на заложеното не биха били големи. През 4-годишния период, Федерацията си поставя за цел, домакинството на минимум един голям международен форум, какъвто безспорно е Европейското първенство по шоудаун, което не можа да се осъществи през 2020 г., поради пандемията от COVID-19. Домакинството на ЕП по шоудаун е възможно още през 2024 г. или най-късно през 2026 г.

Федерацията очертава следната събитийна картина за периода:

МЕЖДУНАРОДНИ ПРОЯВИ

2023 ГОДИНА

1. Участие на Световните игри за хора с нарушено зрение – август, Великобритания.
2. Участие на световното първенство по шоудаун – 2023 г.
3. Участие на европейското първенство по голбал – 2023 г.
4. Участие на отборното европейско първенство по шахмат – април, Италия.
5. Участие на световните индивидуални първенства по шахмат за жени, мъже, младежи и девойки.
6. Участие на наши национални състезатели в престижни международни първенства.

2024 ГОДИНА

1. Домакинство и участие на европейското първенство по шоудаун.
2. Участие на европейското първенство по шахмат.
3. Участие на Балканската лига по голбал – 2024 г.
4. Организиране, провеждане и участие на открити турнири по шоудаун, шахмат и голбал.
5. Участие на други международни прояви, които ще бъдат включени в календарите на IBSA (международната спортна федерация на незрящите) и IBCA (международната шахматна федерация на незрящите).
6. Участие на други, открити турнири по шахмат, голбал, шоудаун и др.

2025 ГОДИНА

1. Участие на олимпиадата по шахмат.
2. Участие на световното първенство по шоудаун.
3. Участие на европейското първенство по голбал.
4. Организиране, провеждане и участие на открити турнири по шоудаун, шахмат и голбал.

5. Участие на други международни прояви, които ще бъдат включени в календарите на IBSA (международната спортна федерация на незрящите) и IBCA (международната шахматна федерация на незрящите).
6. Участие на други, открити турнири по шахмат, голбал, шоудаун и др.

2026 ГОДИНА

1. Участие на световното първенство по шахмат.
2. Участие на европейското първенство по шоудаун, както и домакинство, ако през 2024 г. не се е осъществило.
3. Участие на европейското първенство по боулинг.
4. Организиране, провеждане и участие на открити турнири по шоудаун, шахмат и голбал.
5. Участие на други международни прояви, които ще бъдат включени в календарите на IBSA (международната спортна федерация на незрящите) и IBCA (международната шахматна федерация на незрящите).
6. Участие на други, открити турнири по шахмат, голбал, шоудаун и др.

НАЦИОНАЛНИ ПРОЯВИ

През 4-годишния период, федерация „Спорт за хора със зрителни увреждания” ще положи усилия да продължи провеждането на държавните първенства, националните купи на страната, националните турнири и други спортни прояви в най-популярните специализирани и адаптирани спортове за хора с нарушено зрение у нас, както и да включи нови спортове, с които да привлече повече ученици и младежи в спортните дейности на Федерацията и клубовете.

2023 ГОДИНА

1. **Организиране и провеждане на следните държавни първенства, в различните направления – мъже, жени, отборно:**
  - ДП по шоудаун;
  - ДП по шахмат;
  - ДП по голбал;

- ДП по стрелба с лък;
- ДП по тандемно колоездене;
- ДП по лека атлетика;
- ДП по боулинг;
- ДП по спортна табла;
- ДП по спортен риболов.

2. Организиране и провеждане на следните купи на страната:

- купа на България по шоудаун;
- купа на България по стрелба с лък;
- купа на България по шахмат;
- купа на България по голбал.

3. Национални и други турнири:

- турнири по шахмат;
- турнири по шоудаун;
- турнири по стрелба с лък;
- турнири по спортна табла;
- турнири по спортен риболов;
- турнири по боулинг.

2024 ГОДИНА

1. Организиране и провеждане на следните държавни първенства за жени, мъже и отборно:

- ДП по шоудаун;
- ДП по шахмат;
- ДП по голбал;
- ДП по стрелба с лък;
- ДП по тандемно колоездене;
- ДП по лека атлетика;
- ДП по боулинг;
- ДП по спортна табла;
- ДП по спортен риболов.

2. Организиране и провеждане на следните купи на страната:

- купа на България по шоудаун;
- купа на България по стрелба с лък;
- купа на България по шахмат.

3. Национални и други турнири:

- турнири по шахмат;
- турнири по шоудаун;
- турнири по стрелба с лък;
- турнири по боулинг;
- турнири по спортна табла;
- турнири по спортен риболов.

2025 ГОДИНА

1. Организиране и провеждане на следните държавни първенства за мъже, жени и отборно:

- ДП по шоудаун;
- ДП по шахмат;
- ДП по голбал;
- ДП по стрелба с лък;
- ДП по тандемно колоездене;
- ДП по лека атлетика;
- ДП по боулинг;
- ДП по спортна табла;
- ДП по спортен риболов.

2. Организиране и провеждане на следните купи на страната:

- купа на България по шоудаун;
- купа на България по стрелба с лък;
- купа на България по шахмат.

3. Национални и други турнири:

- турнири по шахмат;
- турнири по шоудаун;
- турнири по стрелба с лък;
- турнири по стрелба с пушка/пистолет;
- турнири по боулинг;
- турнири по спортна табла;
- турнири по спортен риболов.

2026 ГОДИНА

1. Организиране и провеждане на следните държавни първенства за мъже, жени и отборно:

- ДП по шоудаун;
- ДП по шахмат;
- ДП по голбал;
- ДП по стрелба с лък;
- ДП по тандемно колоездене;
- ДП по лека атлетика;
- ДП по боулинг;
- ДП по стрелба с пушка/пистолет;
- ДП по спортна табла;
- ДП по спортен риболов.

2. Организиране и провеждане на следните купи на страната:

- купа на България по шоудаун;
- купа на България по стрелба с лък;
- купа на България по шахмат.

3. Национални и други турнири:

- турнири по шахмат;
- турнири по шоудаун;
- турнири по стрелба с лък;

- турнири по боулинг;
- турнири по стрелба с пушка/пистолет;
- турнири по спортна табла;
- турнири по спортен риболов.

НАЦИОНАЛНИ ОТБОРИ

Във всичките видове спорт, Федерацията ще работи за изграждане на млади и перспективни национални отбори. Акцент ще бъде поставен на следните тимове:

1. Национален отбор по шахмат.

Националният отбор по шахмат следва да бъде подмладен, тъй като високата средна възраст се явява пречка за неговата перспективност и развитие. Целта е в края на периода да имаме национален отбор със средна възраст не повече от 45 г. Националният ни отбор по шахмат да има възможност за редовно провеждане на тренировъчни лагери и перманентна подготовка, както и да участва на всички големи първенства от календарите на международните федерации, както и да участва на международни турнири, организирани от други държави.

2. Национален отбор по голбал.

Националният отбор по голбал да бъде подмладен и в края на периода да има средна възраст не повече от 30 г. Да продължи редовна тренировъчна дейност и да има възможност за редовни подготвителни лагери. Отборът да участва на всички големи първенства, в които има право на това, както и на другите, открити турнири. Осигуряване на спортна зала, съобразена със спецификите на спорта.

3. Национален отбор по шоудаун.

Националният отбор по шоудаун да има възможност за редовни подготвителни лагери и непрекъснат тренировъчен процес. Изграждане на тренъорски щаб, който да води отбора във всички международни надпревари.

4. Национален отбор по боулинг.

Националният отбор да има възможност да натрупа международен опит, а след това и да преследва призово класиране на международната сцена.

МАТЕРИАЛНО ТЕХНИЧЕСКО ОСИГУРЯВАНЕ

За периода следва да се осигурят различни оборудване и екипировка, за да може да се подобрят условията, при които се готвят и състезават спортистите във Федерацията:

1. осигуряване на шоудаун маси;
2. осигуряване на маски за голбал и шоудаун;
3. осигуряване на специализирани говорещи шахматни часовници;
4. осигуряване на специализирани брайлови шахматни комплекти;
5. осигуряване на оборудване и консумативи за стрелба с лък;
6. осигуряване на тандеми;
7. осигуряване на топки за голбал и шоудаун, включително тренировъчни и състезателни.
8. осигуряване на оборудване за стрелба с пушка/пистолет;
9. осигуряване на оборудване за боулинг;
10. осигуряване на екипировка за различните видове специализирани и адаптирани спортове за незрящи;
11. осигуряване на консумативи за различните видове специализирани и адаптирани спортове за незрящи.

ОБУЧЕНИЯ

През периода Федерацията ще работи за провеждането или участието на следните обучения:

1. Обучение на треньорски кадри по специализирани и адаптирани спортове – 2023, 2024 г.
2. обучение за съдии и треньори по шоудаун – 2023, 2024 г.
3. обучение на съдии и треньори по голбал – 2023, 2024 г.
4. обучение на съдии и треньори по боулинг – 2023, 2024 г.
5. обучение на състезатели, треньори и съдии по стрелба с пушка/пистолет – 2023, 2024 г.
6. обучение на кадри, съобразно нуждите на Федерацията по различните видове специализирани и адаптирани спортове за незрящи – 2023-2026 г.

ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНИТЕ И АДАПТИРАНИТЕ СПОРТОВЕ ЗА НЕЗРЯЩИ

Федерацията активно ще продължи да работи за популяризирането на специализираните и адаптираните спортове за хора с нарушено зрение, като целта е повече ученици и младежи, имащи зрителни увреждания, както и техните родители, да разберат, че имат възможност да спортуват и да станат членове на клубовете, членуващи във Федерацията.

1. Ежегодно провеждане на кръгли маси, медийни кампании, семинари, конференции и други.
2. Провеждане на демонстрации на специализирани и адаптирани спортове за хора с нарушено зрение, в различни училища, ресурсни центрове, центрове по рехабилитация, институции и организации, свързани с учениците, младежите и хората със зрителни увреждания.
3. Публикуване на статии, доклади и други материали в вестници, списания, социални мрежи и др.
4. Активна работа с телевизиите за излъчване на репортажи за специализираните и адаптираните спортове за незрящи.

ЧЛЕНСТВО И ПРЕДСТАВИТЕЛНОСТ

1. Федерацията да продължи да членува в IBSA (международната спортна федерация за незрящи) и IBCA (международната шахматна федерация на незрящите).
2. Федерацията да има представителност на всички конгреси, семинари, конференции и други форуми, организирани от IBSA и IBCA, както и да участва на други събития, свързани със специализираните и адаптираните спортове за хора с нарушено зрение.

Общо събрание на федерация „Спорт за хора със зрителни увреждания”
София, 10 февруари 2023 г.